

нѣкой по-грамотенъ и по-виденъ дубровчанинъ въ тѣзи градове за свой кореспондентъ. Презъ 1560 г. въ София билъ назначенъ за такъвъ Михиеле ди Жаманя<sup>1)</sup>, а следъ 1580 г. — Бенедето Рести<sup>2)</sup>, който както ще видимъ по-подробно, билъ единъ отъ голѣмитъ и най-богати дубровчани изъ бѣлгарскитъ земи. До него били изпращани не само заповѣдитъ, засѣгащи него лично или софийската колония, но и тѣзи за други бѣлгарски земи, а най-често за Цариградъ, — до самитъ посланици на републиката. Десетки години наредъ ние виждаме единствено софийската колония да обслужва размѣната на кореспонденцията и праткитъ между Дубровникъ и Цариградъ. Сжщо и посланицитъ винаги изпращали праткитъ си съ специални куриери до София съ молба търговецътъ Рести, или нѣкой други отъ колонията да ги препрати веднага чрезъ нови куриери за Дубровникъ. Имало е дори случай отъ Дубровникъ да се отнесатъ до софийската колония за извършването на нѣкои порѣчения дори въ Разградъ, на което, разбира се, отъ София отговаряли да се отнесатъ до Провадия, която колония била много по-близо до този градъ<sup>3)</sup>.

Отъ Дубровникъ постоянно бѣшли, щото колониитъ да живѣятъ по начинъ, какъвто отговарялъ на тѣхнитъ закони. Както\* въ личнитъ си отношения, тѣй и при сключване на разнитъ търговски сдѣлки, били мѣродавни само отечественитъ наредби и обичаи<sup>4)</sup>. Наредданията въ това отношение били много строги. Най-малкото отклонение отъ тѣхъ имало за последица налагане по-голѣма или по-малка глоба въ златни талери и дукати, събирани въ полза на колонията, или на самата република.

Въ тѣсна връзка съ тази традиция при дубровчанитъ констатираме презъ вѣковното тѣхно просуществоване въ Турската империя голѣма задущевностъ и интимностъ въ всѣкидневнитъ имъ взаимни отношения. Въпрѣки противоречивитъ имъ търговски интереси дубровчанитъ проявявали една недостигната отъ другитъ национални малцинства въ Турция солидарностъ и единение въ всички проявления на тѣхния животъ. Само така можемъ да си обяснимъ онѣзи голѣми стопански завоевания, които дубровчанитъ достигнали още въ първитъ десетилѣтия следъ тѣхното засѣдане като колонисти въ Турция. Както сж били единни въ политическо и религиозно отношение, тѣй и въ еже-

<sup>1)</sup> П. т. т. 28 fol. 176V<sup>o</sup>.

<sup>2)</sup> П. т. т. 34 fol. 243 V<sup>o</sup> първото нареждане е озаглавено: „A ser Benedetto di Resti in Sofia“. Сжщиятъ билъ повече отъ 20 год. кореспондентъ на републиката, а сжщевременно виденъ софийски търговецъ.

<sup>3)</sup> Писмо отъ 22. IV. 1640 г. на mercanti di Soffia. „... sapoviedate da Stiepan Mihailov koieh umro u rahsgradu dabismo pregledali gniegove effette satto svetla gospoda hrasgradie od ovle dalleko sato moscete sapoviedietti coloni od provadie, koioie blizu da oni budu pregledatti ...“ fasc. 51 № 1905.

<sup>4)</sup> Републиката е глобявала преди всичко онѣзи търговци, които въ търговскитъ си смѣтки не били коректни по между си и поради това ставали публични разправи. Запазено е едно нареждане отъ 17 априлъ 1597 г. до Stefano Varabba въ София, съ което ректора съ своя съветъ му запрещава подъ страхъ на глоба отъ 300 дуката да не се саморазправя съ наследницитъ на Piero di Nale и да не прибѣгва до помощта на турскитъ сждилища въ София. Lett. e com. т. 39 ф. 87. Презъ 1639 г. софийската колония самъ глобила по 100 талери двамина софийски търговци, понеже не устояли въ поетото задѣлжение да доставятъ вълна и кожи на другъ търговецъ, отъ когото били взели капаро. Писмо отъ 6. V. 1639 г. fasc. 90.